

Leendert Vriel

Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg
Enschede Haaksbergen

Vrijwilligers Rouwbegeleiding
Enschede Haaksbergen

Jaarverslag 2017

Zorg in de
laatste
levensfase

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Missie	4
Achtergrond Leendert Vriel.....	5
Leendert Vriel Enschede Haaksbergen	6
Hoofdstuk 1 Bestuursverslag	8
Hoofdstuk 2 Palliatieve Terminale Zorg	9
Hoofdstuk 3 Rouwbegeleiding.....	13
Hoofdstuk 4 Diversiteit	15

Voorwoord

De verslaglegging van Leendert Vriel Enschede Haaksbergen (LVEH) over het jaar 2017 ligt voor u. Een jaar waarin de vrijwilligers zich weer vanuit grote betrokkenheid hebben ingezet om te waken bij mensen in hun laatste levensfase of door in gesprek te gaan met mensen die rouwen om het verlies van een dierbare. De coördinatoren hebben de vrijwilligers hierbij ondersteund en gefaciliteerd. Ook hebben ze veel aandacht besteed aan PR en informatieverstrekking.

Het lijkt dat er een dalende trend is om de hulp van onze vrijwilligers in te roepen. Diezelfde ontwikkeling zien we landelijk. Voor het eerst is er meer vraag naar zorg in een hospice dan naar inzet van vrijwilligers thuis. Deze tendens baart het bestuur zorgen en zal daarom nauwlettend in de gaten worden gehouden.

De klanttevredenheid is groot en ook de tevredenheid van de vrijwilligers. Dat is toch alle reden om met enthousiasme 2018 in te gaan.

Ik wens u veel leesplezier.

Erik Kummer, voorzitter LVEH.

Missie

Aan een ieder in de laatste levensfase en diens naasten bieden opgeleide vrijwilligers - daar waar nodig en gewenst - tijd, aandacht en ondersteuning.

Leendert Vriel Enschede Haaksbergen biedt ook met opgeleide vrijwilligers ondersteuning bij rouw na het verlies van een dierbare, individueel en in gespreksgroepen.

Visie

- De vrijwilligers staan centraal binnen Leendert Vriel Enschede Haaksbergen, zij realiseren de missie.
- Leendert Vriel Enschede Haaksbergen organiseert terminale zorg in de breedste zin, daar waar de mens zijn thuis heeft.
- Leendert Vriel Enschede Haaksbergen organiseert rouwbegeleiding na het verlies van een dierbare.
- We respecteren de wens van de cliënt en de naasten.
- Mensen die voor Leendert Vriel Enschede Haaksbergen werken zijn zonder uitzondering zeer gemotiveerd, goed opgeleid en hebben veel ervaring.
- We werken samen in de zorgketen rondom de cliënt.
- We zijn een professionele organisatie voor informele zorg.
- Kwaliteit, kennis en continuïteit zijn belangrijke thema's voor Leendert Vriel Enschede Haaksbergen.

Achtergrond Leendert Vriel

De stichting Leendert Vriel is opgericht na het overlijden van de jonge vader Fons van Lier uit Enschede. Eind jaren zeventig was thuis sterven nauwelijks denkbaar. Fons van Lier was ongeneeslijk ziek en wilde graag thuis sterven, daarom heeft zijn vrouw dat samen met hun vrienden en familie mogelijk gemaakt. In de krant is zijn verhaal beschreven onder het pseudoniem "Leendert Vriel. Na zijn overlijden kwam uit deze kring het initiatief dit ook voor andere mogelijk te maken. Zo is in 1980 de eerste Stichting Leendert Vriel opgericht in Enschede.

Tegenwoordig is er een landelijke koepel met de naam "Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg" (VPTZ Nederland).

Er zijn ruim 200 stichtingen aangesloten en er werken door het land meer dan 10.000 vrijwilligers om er "te zijn" als het er om gaat.

Leendert Vriel Enschede Haaksbergen

Bestuur:

- Erik Kummer: voorzitter (+ hospice)
- Sander Dijkers: penningmeester(+hospice)
- Annemarie Asbreuk (+LV Twente)
- Herbert Meijer: bestuurslid, medisch adviseur
- Marie-Louise Fisscher: bestuurslid

Coördinatie:

Leendert Vriel Enschede Haaksbergen heeft 2 coördinatoren in dienst voor in totaal 40 uur per week. De coördinatoren leggen verantwoording af aan het bestuur.

Coördinatoren terminale zorg:

- Karin van der Keur
- Joke ter Braak

Vrijwillige coördinatie rouwbegeleiding:

- Joke ter Braak

Taken VPTZ Coördinator

Organiseren en coördineren van de hulpverlening

- Draagt zorg voor een adequate bereikbaarheid van de organisatie;
- Coördineert hulpverleningsproces van intake tot en met afronding;
- Maakt een afspraak voor de intake, stelt wensen van cliënt vast en vertaalt dit in de hulpverlening;
- Zorgt voor een passende inzet van opgeleide vrijwilligers in relatie tot de vraag van de cliënt;
- Maakt indien nodig afspraken over samenwerking en afstemming met andere (zorg)disciplines;
- Draagt zorg voor de juiste registratie van de hulpverlening;

Verrichten van uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot het vrijwilligersbeleid

- Draagt zorg voor een adequaat vrijwilligersbestand;
- Werft, selecteert en introduceert vrijwilligers binnen de organisatie;
- Verzorgt de deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers middels scholing, het organiseren van themabesprekingen en evaluatiebijeenkomsten;
- Bewaakt dat vrijwilligers worden ingezet voor de taken die passen binnen het aanbod van de organisatie;
- Begeleidt de vrijwilligers nadat zij een waak – en oppasdienst hebben uitgevoerd;
- Draagt zorg voor attenties voor vrijwilligers bij speciale gelegenheden;

Mede ontwikkelen van beleid

- Volgt relevante ontwikkelingen aangaande het vrijwilligerswerk en de gezondheidszorg en bespreekt dit met het bestuur;
- Vertaalt lokale externe ontwikkelingen ten aanzien van plaatselijk beleid naar kansen en risico's voor de organisatie;
- Adviseert het plaatselijke bestuur naar aanleiding van gesignaleerde knelpunten of op basis van maatschappelijke ontwikkelingen;

Bijdrage leveren ten aanzien van promotie en PR

- Geeft bekendheid aan het vrijwilligerswerk door het geven van onder andere gastlessen, presentaties en voorlichtingen over de Stichting en het schrijven van brochures en artikelen;

- Onderhoudt contact met derden als (thuis)zorgorganisaties en welzijnsorganisaties;
- Verrichten van overige werkzaamheden
- Verricht administratieve werkzaamheden;
  - Maakt vrijwilligerscontracten op en draagt zorg voor een juiste administratieve verwerking;
  - Registreert persoonsgegevens en verwerkt mutaties met betrekking tot vrijwilligers en cliënten;
  - Draagt zorg voor het aanvragen van reis- en onkostenvergoedingen ten behoeve van vrijwilligers;
  - Levert mede gegevens aan voor de jaarlijkse begroting en het jaarverslag;

Vrijwilligers:

In 2017 zijn zes mensen gestart als vrijwilliger terminale zorg. Drie vrijwilligers zijn dit jaar door diverse omstandigheden gestopt. Op 31 december 2017 werkten 33 vrijwilligers in de terminale zorg, 9 vrijwilligers rouwbegeleiding en 1 vrijwilliger diversiteit

Leendert Vriel Twente:

Leendert Vriel Enschede Haaksbergen is onderdeel van Leendert Vriel Twente.
Leendert Vriel Twente behartigt de belangen van de 5 stichtingen die zijn aangesloten.

Leendert Vriel Noord Oost Twente
Leendert Vriel Hengelo, Borne e.o.
Leendert Vriel Enschede Haaksbergen
Leendert Vriel Almelo e.o.
Leendert Vriel Hof van Twente

Vooraf op het gebied van naamsbekendheid, het werven van financiële middelen en het bevorderen van de interne en externe contacten. Op deze manier versterken we de bij ons aangesloten stichtingen en investeren we in de randvoorwaarden. De aangesloten stichtingen werken veel samen. Dat proberen we te optimaliseren zodat u in heel Twente verzekerd bent van onze zorg. Ook werken we nauw samen met de professionele zorg en welzijnsorganisaties en participeren we in de netwerken palliatieve zorg, Midden en Noordwest Twente en Noord Oost Twente, Enschede en Haaksbergen.

Hoofdstuk 1 Bestuursverslag

BESTUURSVERSLAG OVER 2017.

De samenstelling van het bestuur bleef in 2017 onveranderd. Twee van de bestuursleden zijn tevens bestuurslid van het Hospice Enschede zoals dat in de statuten van het Hospice en van de LVEH is vastgelegd

Coördinatoren.

Het arbeidscontract van één van de coördinatoren beëindigde van rechtswege vanwege het behalen van de pensioengerechtigde leeftijd. Het contract is met één jaar verlengd. Ook in 2017 zijn functioneringsgesprekken gehouden. In 2017 is extra aandacht besteed aan het aantal gewerkte uren dat hoger lag dan het aantal contracturen. Hierover zijn afspraken gemaakt. Naast betaalde coördinatoren is in 2017 een vrijwillig coördinator gevonden voor ondersteuning.

Wijze van informatie verkrijgen en gebruik van informatie.

Het bestuur wordt door de coördinatoren goed op de hoogte gehouden van zaken die in Twente gaande zijn en zij sturen de nieuwsbrieven en andere berichten van de VPTZ Nederland door naar de bestuursleden. Ze leveren voorafgaand aan de vergadering een coördinatieverslag aan met informatie voortkomend uit hun werkzaamheden. Jaarlijks komt de begroting en het (financieel) jaarverslag aan de orde. Mededelingen van de bestuursvertegenwoordiger in LV Twente, het Netwerk Palliatieve Zorg en uit de bestuursvergaderingen VPTZ Nederland worden sinds 2017 op schrift aangereikt voor de vergadering van de LVEH.

Bestuursvergaderingen.

In 2017 heeft het bestuur 7 keer vergaderd met de coördinatoren en een vertegenwoordiger van (rouw-) vrijwilligers. Bij vrijwel alle vergaderingen was iedereen aanwezig. De vergaderingen van het bestuur met de coördinatoren verlopen in een ontspannen, open en prettige sfeer. Bij deze vergaderingen zijn ook een toehoorder namens de vrijwilligers en een namens de rouw-vrijwilligers aanwezig. Naast de vaste agendapunten zijn de volgende onderwerpen die aan de orde geweest:

- Keuze voor een digitaal programma voor registratie en planning.
- Overeenkomst van LVT met lokale stichtingen LV.
- Samenwerking met het hospice en bespreken bestuurlijke koppeling door twee vertegenwoordigers van het bestuur LVEH in het bestuur van het hospice.
- Meerjaren beleidsplan LVT
- De tendens naar afnemend aantal inzetten, zowel landelijk als in Enschede Haaksbergen en eventuele gevolgen voor LVEH.
- Aanstellen vertrouwenspersoon en update klachtenregeling.
- Bezoek twee bestuurders VPTZ Nederland.

Samenstelling bestuur:

Naam	Raad van Toezicht functie	M/V	Rooster van aftreden	Wel/niet herbenoembaar
E.W. Kummer	voorzitter	M	2018	Niet
S.H. A. Dijkers	penningmeester	M	2018	Niet
W.H. Meyer	secretaris	M		
M.L. Fisscher	Lid	V		
J.M.C. Asbreuk	Lid	V	2020	Wel

Hoofdstuk 2 Palliatieve Terminale Zorg

Terugblikkend op het jaar 2017 kunnen we zeggen dat we met gezamenlijke inzet aan de hulpvragen hebben kunnen voldoen.

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
hulpvragen	81	95	112	120	84	97	94
inzetten	57	64	77	85	60	75	65
uren vrijwilligersinzet	1516	1744	2856	3320	2076	3400	2308
nachten	150	189	327	361	221	324	227
dagdelen	79	58	81	108	77	202	123

Het aantal hulpvragen is in 2017 iets afgenomen zo ook het aantal uren inzet met vrijwilligers ten opzichte van het voorgaande jaar. Opvallend is dat veel hulpvragen kortdurend waren. Er waren 24 hulpvragen zonder inzet. Bij een groot deel van deze aanvragen was de zieke al overleden voor de inzet van de vrijwilligers hoewel op de dag van de hulpaanvraag kon worden ingezet.

Verwijzing

hulpvragen met inzet via	aantal
huisarts	1
thuiszorg	56
transferpunt / MST	2
zelf of familie	17
overig	5

Nazorg

Enkele weken na het overlijden van de zieke wordt contact opgenomen met de familie van de overledene. Indien gewenst kan er nog een bezoek volgen. In overleg met de familie wordt een evaluatieformulier toegestuurd. De vragen hebben betrekking op de dienstverlening van Leendert Vriel Enschede Haaksbergen. Er wordt daarbij ook gewezen op de mogelijkheid van rouwondersteuning door vrijwilligers van de stichting. Aan de hand van de evaluatieformulieren kunnen we constateren dat de cliënttevredenheid groot is.

Deskundigheidsbevordering en kwaliteitsbewaking

Leendert Vriel Enschede Haaksbergen is lid van de landelijke vereniging VPTZ (Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland). Een belangrijke taak van VPTZ is deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers.

Vrijwilligers krijgen jaarlijks de gelegenheid een training van VPTZ te volgen. Daarmee zorgt de stichting voor een gekwalificeerd vrijwilligersbestand. Naast deze trainingen worden vrijwilligers ook in de gelegenheid gesteld andere relevante cursussen en lezingen te volgen.

Cursussen, trainingen en lezingen waaraan vrijwilligers en/of coördinatoren en bestuur hebben deelgenomen:

VPTZ trainingen:

Cursus	Aantal deelnemers
Introductiecursus	5
Module 1 Afstemming op de ander	4
Module 2 Balans in verlies	3
Module 9 Kennis van ziektebeelden	3
Module 10 Voicedialogue "Ik en mijn ikken"	2
Hef en til techniek/transfers	15
Regionale vrijwilligersdag	17
Lezing Marinus van den Berg	7

Overige:

- Landelijke inspiratiedag VPTZ.
- Symposium VPTZ 'Bekendheid bij verwijzers'.

Evaluatieochtenden

In totaal zijn er 7 evaluatieochtenden geweest met o.a. de volgende onderwerpen:

- Ervaring rouwbegeleiding.
- Casus: veiligheid werkomgeving.
- Casus: MRSA.
- DVD Sterven in eigen regie/ ooggetuigen w.o. het item 'Euthanasie en Alzheimer'.

Voorlichting en PR

In 2017 is op velerlei wijze aandacht besteed aan het geven van informatie over de dienstverlening van Leendert Vriel Enschede Haaksbergen. Hierbij worden altijd de ondersteuningsmogelijkheden in de palliatieve terminale fase en de mogelijkheden van rouwondersteuning genoemd. Op alle genoemde gelegenheden wordt ook over de activiteiten van Leendert Vriel Enschede Haaksbergen op het gebied van diversiteit verteld.

Activiteiten

Informatiestand:

- "Samen doen dag" van het Rode Kruis.
- Open Huis van uitvaartorganisatie Vredenhof.
- Openhuis van Uitvaartcentrum Varviksingel.
- Uitvaartbeurs Regionaal in Het Hagen in Haaksbergen.
- Vitaliteitsbeurs 'IkWoonLeefZorg'.

Overleg en voorlichting:

- Programmamedewerker Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Enschede.
- Teamleider/wijkmanager wijkteams Noord, Noord en Twekkelerveld Enschede.
- Palliatief verpleegkundige van thuiszorgorganisatie 'de Posten'.
- Diverse thuiszorgorganisaties.
- "Noaberpoort" in Haaksbergen.

Presentaties:

- "V.C.G. Lonneker".
- "Vrouwen van Nu" in Haaksbergen.
- Thuiszorgorganisatie Olcea.
- Gastles voor 3de en 4de jaars HBOV studenten die de minor palliatieve zorg op het Saxion volgen.
- Inloopavond ten behoeve van het werven van nieuwe vrijwilligers.

Publicaties:

- Diverse nieuwsitems zijn op de website geplaatst.
- Persberichten en publicaties in de Huis aan huiskrant, de Tubantia, in wijkbladen, in de stadspost voor ouderen.
- Facebook.

Overig:

- Deelname aan bijeenkomsten palliatief netwerk tbv transmuraal zorgpad stervensfase.
- Versturen informatiebrief en folders aan de huisartsen in Enschede en Haaksbergen.
- In samenwerking met M-pact is de DVD 'Vrijwilliger in beeld' gemaakt. Deze is op de facebookpagina van M-pact en Leendert Vriel geplaatst. Tevens wordt deze bij voorlichtingen getoond.
- Deelname aan Beursvloer Haaksbergen.
- Verspreiden van folder onder de diverse thuiszorgteams.
- Verspreiden magazine en folders op diverse plaatsen.

Samenwerking met andere professionele en informele hulpverleningsorganisaties

De coördinatoren namen deel aan verschillende Netwerken

- Twents Coördinatoren Overleg.
- Provinciaal Coördinatoren Overleg.
- VPTZ landelijke bijeenkomsten voor coördinatoren.
- Regionale Bijeenkomsten VPTZ.
- Werkbezoek afgelegd door het LS VPTZ.
- Platform Informele Ondersteuning Enschede.
- Samenwerking met informele organisaties in Haaksbergen.
- Netwerk Palliatieve Zorg Twente.
- Er zijn overleg bijeenkomsten geweest met thuiszorgorganisaties in Twente over samenwerking en inzet bij bewoners met een WLZ indicatie.
- Er zijn overleg bijeenkomsten en voorlichtingen geweest met thuiszorgorganisatie Livio ivm met de start in 2017 van de pilot "**Laat niemand in eenzaamheid sterven**" voor de inzet van vrijwilligers bij cliënten met een WLZ indicatie.

Bibliotheek

De bibliotheek wordt door een vrijwilliger van Leendert Vriel Enschede Haaksbergen beheerd. Vrijwilligers maken veel gebruik van de bibliotheek. Op de evaluatiebijeenkomsten kunnen vrijwilligers boeken uitkiezen om te lenen. Regelmatig ontvangen de coördinatoren cadeaubonnen bij het verzorgen van een presentatie. Van deze bonnen worden nieuwe boeken aangeschaft.

Informele bijeenkomsten

Elk jaar wordt een aantal informele bijeenkomsten voor de vrijwilligers georganiseerd.

Sinds 1982 worden de vrijwilligers uitnodiging door Landgoed "de Holtweijde" en op een heerlijke lunch getrakteerd. Mevrouw Vlek van de Holtweijde heeft aangegeven dat deze "traditie" vervolgd zal worden. Dat wordt door alle vrijwilligers zeer gewaardeerd.

Begin september vond het jaarlijks uitstapje voor de vrijwilligers plaats. Dit jaar hebben we een rondleiding gehad in museum Steenfabriek "de Werklust" in Losser met aansluitend een buffet.

Een groep vrijwilligers heeft een gezellige kerstmorgen georganiseerd. We hebben op die morgen alle vrijwilligers met een attentie mogen bedanken voor hun belangeloze inzet van het afgelopen jaar.

Hoofdstuk 3 Rouwbegeleiding

Sinds 1980 bieden vrijwilligers van Leendert Vriel Enschede Haaksbergen ondersteuning aan mensen na het verlies van een dierbare. Het doel is rouwende mensen bij te staan in hun verdriet vooral door het bieden van een luisterend oor. Deze ondersteuning wordt individueel of in groepen geboden door vrijwilligers.

Leendert Vriel Enschede Haaksbergen is opgenomen in het verwijsbestand van de Landelijke Steunpunt Rouw.

Vrijwilligers en coördinatie

Eind 2017 waren 9 vrijwilligers actief betrokken bij de rouwondersteuning. Vrijwilligers zijn veelal ervaringsdeskundig en hebben een speciale training gevolgd om dit specifieke vrijwilligerswerk te kunnen doen. Algemeen coördinator Joke ter Braak is tevens vrijwillig coördinator van de rouwbegeleiding.

Hulpverlening en begeleiding

Individuele begeleiding

Als Leendert Vriel Enschede Haaksbergen wordt benaderd voor een hulpvraag rouwondersteuning, maakt de coördinator vervolgens een afspraak met de hulpvrager voor een intakegesprek. Dit gesprek wordt meestal bij de hulpvrager thuis gevoerd. Als het om individuele begeleiding gaat zoekt de coördinator een vrijwilliger die bij de hulpvrager past. De vrijwilliger maakt vervolgens afspraken met de hulpvrager voor de verdere begeleiding. Deze begeleidingsgesprekken worden bij de hulpvrager thuis gevoerd of op ons kantoor. De coördinator heeft regelmatig contact met de vrijwilliger die de begeleiding uitvoert en tijdens de evaluatiebijeenkomsten worden de hulpvragen besproken.

In totaal zijn er in 2017 29 intake gesprekken gevoerd. 27 Personen zijn daarna individueel begeleid. Het totaal aantal hulpvragen dat is behandeld is 34..

Een begeleidingsgesprek duurt gemiddeld twee uur. Het aantal gesprekken dat per hulpvrager gevoerd wordt is afhankelijk van de behoefte van de hulpvrager. In de regel is dit niet meer dan tien keer. Het komt voor dat de individuele hulpvraag overgaat in deelneming aan de lotgenotengroep.

Gespreksgroepen / Lotgenotengroepen

Het is ook mogelijk om deel te nemen aan een gespreksgroep/lotgenotengroep van mensen die een partner hebben verloren. De lotgenotengroep wordt geleid door twee vrijwilligers. Deze groepsgesprekken vinden plaats op het kantoor van Stichting Leendert Vriel Enschede Haaksbergen. Een bijeenkomst duurt 2 uur en de groep komt meestal 10 keer bij elkaar. Ter afsluiting wordt nog een terugkomdag georganiseerd. Er zijn 10 bijeenkomsten van groepsgesprekken geweest en 1 afsluitingsbijeenkomst. 8 Personen hebben mee gedaan aan de groepsgesprekken.

Een aantal hulpvragers kregen individuele begeleiding en deden later ook mee aan de gespreksgroep.

	2017		2016		2015		2014		2013
	aantal	uur	aantal	uur	aantal	uur	aantal	uur	aantal
hulpvragen	35		25		24		23		29
Intakegesprekken	30		27		29	75	25	81	27
individuele begeleiding	25		33		37	351	25	253	24

groepsbijeenkomst en+ voorbereiden/uren	10+ Extra dag	96 4	18+ Extra dag	102 4	17	102	19	126	
administratie en begeleiding door coördinator		170		105		104		104	
totaal in uren		170	100	637		487		564	

Individuele begeleiding

Verlies van partner	19
Verlies van ouder	4
Verlies van kind	2
Verlies van zus/ broer	-

Deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers en de kwaliteitsbewaking

VPTZ trainingen:

Cursus	Aantal deelnemers
Module 2 Balans in verlies	2
Module 9 Kennis van ziektebeelden	2
Module 3 Dicht bij jezelf, dichtbij de ander	1
Regionale vrijwilligersdag	4
Lezing Marinus van den Berg	4

Samenwerking met andere instanties professionele en informele hulpverlening

Er is samenwerking met de Bezoekdiensten van Wijkkracht en Alifa Welzijn Ouderen Enschede (de Pioen), WMO/Noaberpoort Haaksbergen, Wijkteams Enschede.

Voorlichting en PR

In 2017 is op velerlei wijze aandacht besteed aan het geven van informatie over de dienstverlening van LVEH. Hierbij worden altijd zowel de ondersteuningsmogelijkheden tijdens de terminale fase als de ondersteuning na het verlies van een dierbare genoemd. Er zijn enkele publicaties geweest in de huis aan huisbladen van Enschede en Haaksbergen. Zie hierbij de activiteiten onder 'voorlichting en PR Terminale Zorg' op pagina 9 en 10.

Financiering

Door de komst van de WMO is de financiering van de rouwbegeleiding vanaf 2008 veranderd. De rouwbegeleiding is onder de aandacht bij de gemeente Enschede en Haaksbergen gebracht. Beide gemeenten zien het belang van deze dienstverlening en zijn in 2017 bereid geweest hiervoor financiële ondersteuning te bieden.

Hoofdstuk 4 Diversiteit

Leendert Vriel wil er zijn voor een ieder. Onze samenleving is gekleurd en krijgt steeds meer kleur. Sinds 2006 houdt Leendert Vriel Enschede Haaksbergen zich actief bezig met diversiteit. Na het project "de zorg voor allochtone stervenden en hun familie" volgde het project "rouwondersteuning aan allochtonen na het verlies van een dierbare". Van beide projecten is een eindrapport geschreven.

Werkgroep diversiteit

In het voorjaar van 2016 is besloten de werkgroep diversiteit op te heffen. De activiteiten rond PR en voorlichtingen zijn geïntegreerd in het algemene PR en communicatie beleid. Binnen het vrijwilligers bestand zullen er vrijwilligers met aandachtspunt 'diversiteit' blijven bestaan.

Informatie gegevens

Postadres:

Postbus 3514, 7500 DM Enschede

Kantooradres:

Floraparkstraat 97, appartement 82

7531 XG Enschede

Mobiel: 06 532 48 988 * Email: enschede@leendertvriel.nl

Gemeenten: Enschede en Haaksbergen

Bankrekeningnummer NL27 RABO 0317 2192 51

t.n.v. Stichting tot steun stichting Leendert Vriel Enschede

De stichting is een ANBI aangemerkte instelling.

www.leendertvriel.nl

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Nederland

Leendert Vriel is aangesloten bij VPTZ Nederland

Leendert Vriel

Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg
Twente

Leendert Vriel is onderdeel van Leendert Vriel

Twente

Landelijk Steunpunt Verlies

Leendert Vriel is aangesloten bij Landelijk Steunpunt Verlies